

**Ethica Amoris, Sive Theologia Sanctorum, Magni
Præsertim Augustini, Et Thomæ Aquinatis**

Circa Universam Amoris & Morum Doctrinam, Adversus Novitias Opiniones
Strenuè propugnata, Et In Materiis Principaliter Hodie Controversis
Fundamentaliter discussa

De Externis Regulis Amoris Et Morum, Legibus Utique, ac Præceptis
Virtutum Theologicarum, & Cardinalium, necnon Decalogi & Ecclesiae -
Libros Vndecim Complectens

Henricus, de Sancto Ignatio

Leodii, 1709

Caput XXII. Unumquemque in sua religione salvari posse, falsissimum est.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73203](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73203)

& Nicephorum l. 8. c. 18. Deque cremandis Nestorii libris extat Edictum Valentiani & Martiani Imperat. in Concilio Calcedonensi act. 3. sicut & lex Theodosii & Valentiani in Concilio V. Constantinop.

287 Non sic ergo Deus reliquit hominem in manu consilii sui, ut nihil illi prohibeat. Et in hoc Deum imitatur Ecclesia. Probatio verò spirituum (de qua 1. Joan. 4. & 1. Thes. 5.) non competit omnibus (neque enim Apostolus 1. Cor. 12. tribuit omnibus discretionem spirituum, sed aliquibus dumtaxat.) Probatio proinde illa facienda est ab iis, qui probare possunt (de quibus loquitur Augustinus) & principaliter à Romano Pontifice, cui Christus Dominus tradidit clavem scientiæ rerum fidei, sensuumque S. Scripturæ, & ab iis quibus id commiserit. Deinde probatio, de qua Apostolus, non habet locum in iis quæ ab Ecclesia reprobata sunt. Cum Ecclesiæ contradicens, secundum Evangelium, haberi debeat tamquam *ethnicus & publicanus*.

288 Egerrimè etiam ferunt hæretici, per Constitutionem Pii IV. non permitti omnibus lectionem Bibliorum in lingua vulgari, nisi de licentia Parochi, vel Confessarii. Id tamen Pius IV. prudentissimè statuit, non quòd S. Scriptura aliquid mali contineat, sed quòd in ea sint plurima *difficilia intellectu, qua indoli & instabiles depravant.... ad suam ipsorum perditionem*. 2. Petri 3. Unde D. Hieronymus epist. ad Paul. conqueritur de eo, quod apud nostrates hæreticos experimur, quòd utique *ea Scripturarum ars est, quam sibi passim vendicant: hanc garrulatus, hanc delirus senex, hanc Sophista verbosus, hanc universi præsumunt, lacerant, docent, antequam discant*.

In Gallia tamen, & Belgio, juxta Marchantium tribun. Sacr. tom. 2. tract. 2. sect. 4. Illustrissimum D. Herinx Episcopum Ipresensem disput. 4. de Script. sac. q. 3. & Bertrandum Loth reisolur. Belg. tract. 13. a. 8. usus invaluit, ut Biblia vulgari idiomate à Laicis piis legi permittantur. Quod tamen Pastores, & Confessarii permittere non debent in versione corrupta, & non nisi iis, de quibus moraliter constat, quòd non abutentur.

CAPUT XXI.

Prohibita cum hæreticis communicatio, deque rebus fidei disputatio.

289 Omnis omninò cum hæreticis communicatio olim prohibita fuit. Sed Martinus V. in Concilio Constantiensi statuit, illos dumtaxat vitandos, qui publicè denuntiati sunt hæretici. Periculosa tamen cum ipsis familiaritas jure naturæ cavenda est. Quia sermo hæreticorum ut cancer serpit, & incautos imperceptibiliter inficit, maxi-

mè si soleant Catholicorum ritus irridere, doctrinam traducere, &c.

Nec licitum est hæreticos, aliosvè infideles ad Missæ sacrificium admittere, juxta cap. *Episcopus* de consecrat. dist. Quin imò ostiarii ordo ad hoc institutus est, ut ipsos à sacris nostris, præsertim à sacrificio Missæ excludant. Multis tamen in locis consuetudo ipsos admittit, etiam Romæ, ob fructum experienciæ probatum.

In sequentibus etiam casibus prohibita est cum Judæis communicatio. 1.º non licet cum ipsis, vel cum Saracenis habitare. 2.º nec Judæum aut Saracenum in medicum advocare. 3.º nec medicinam à Judæo recipere. 4.º nec agere obstetricem aut nutricem infantium Judæorum, in eorum domibus. 5.º nec ipsos ad convivium invitare, nec accedere ad convivium ipsorum. 6.º nec azyma cum ipsis edere. 7.º nec ingredi cum ipsis in balneum. 8.º nec Judæos hæredes, aut legatarios constituere. Omnia hæc in variis Canonibus habentur tit. de Judæis. Et innovata sunt ab Alexandro III. in Concilio Lateranensi.

Disputatio denique cum hæreticis ex dicto nemini licita est, nisi ex speciali licentia Sedis Apostolicæ, vel nisi fidei status eam exigeret, periculumque esset in mora. Sic anno 1644. declaravit S. Congregatio de propaganda fide.

Alexander quoque IV. cap. *quicumque* de hæreticis in 6.º statuit, ne cuiquam laicæ personæ liceat publicè, vel privatim, de fide Catholica disputare. Qui verò contrafecerit, excommunicationis laqueo innodetur. Enimverò testis est experientia, disputationes cum hæreticis, ut plurimum ad nihil valere, nisi ad subversionem audientium, vixque unquam affulgere spem, hæreticos disputatione convertendi. In locis tamen ubi est hæreticorum frequentia, sicut in Germania, & Belgio, inhibitionem Alexandri IV. contrario usu abrogatam censent Coninck, aliique plures apud Becanum p. 2. c. 15. q. 7. Saltem Laicis doctis disputatio cum ipsis (iisdem in locis) permittitur, vixque unquam affulgere spem, hæreticos disputatione convertendi. In locis tamen ubi est hæreticorum frequentia, sicut in Germania, & Belgio, inhibitionem Alexandri IV. contrario usu abrogatam censent Coninck, aliique plures apud Becanum p. 2. c. 15. q. 7. Saltem Laicis doctis disputatio cum ipsis (iisdem in locis) permittitur, vixque unquam affulgere spem, hæreticos disputatione convertendi. Imò subinde necessaria ad compescendum hæreticum fidei insultantem, &c.

Nec ipsi tamen, imò nec Clerici (quibus disputatio cum hæreticis, non ex condicte, per sacros Canones prohibita non est) consultò hæreticos aggredientur, nisi docti sint, & in controversiis versati; ne fidem cum scandalo pusillorum exponant hæreticorum derisioni.

CAPUT XXII.

Unumquemque in sua religione salvari posse, falsissimum est.

Stud utique (post Mahumettum in Alcorano) suadere conatus est Antonius de

Domini, in infami libro suo de Republica, eundemque errorem politici illi sequuntur, qui omni religioni & sectæ, datâ occasione, admiscetur, mutantes cum aura religionem, atque inter Catholicos Catholicissimum, inter Lutheranos Lutheranismum, inter Calvinistas Calvinissimum sectantes.

Sed manifestè errant. 1.º quia ad Ephef. 4. Apostolus dicit: *Unus Dominus, una fides, unum baptisma*, ad significandum, quod sicut non est nisi unus Deus, cujus cultu salvari possumus; nec nisi unum baptisma, sine quo non est salus; sic non est nisi una fides, quam profitendo salvari possumus. Ergo non magis salvari possumus qualibet fide, quam quolibet baptismo, vel cultu iustitiae Dei. Enimverò uni Deo vero, utpote Deo pacis, & non dissensionis, placere non possunt dissensiones, & schismata in materia fidei. Ideoque Apostolus Hebr. 13. prohibet, dicens: *à vera fide doctrinis variis & peregrinis nolite abduci*. Nec Deus in omni, sed in sola vera fide, & religione exhibet media necessaria ad salutem adipiscendam.

296 2.º. Hæretici aliquam fidem, seu religionem sectantur: nec tamen hæreticus est salus; imò hæreticus (teste Apostolo ad Tit. 3.) *est proprio iudicio condemnatus*. Et si hæretici in Christum credentes, salvari possent, salvari potuissent Ariani, Nestoriani, Macedoniani, Pelagiani, &c. Erasset proinde Ecclesia primitiva, contra eos Concilia convocando, eos ab Ecclesia separando, anathematizando, &c.

297 3.º. Ad salutem necesse est Catholicam fidem integram, inviolatamque servare, prout constat ex Athanasii Symbolo: *Quicumque vult salvus esse, ante omnia opus est ut teneat Catholicam fidem, quam nisi integram, inviolatamque servaverit, absque dubio in aeternum peribit*.

298 4.º. Sine verâ fide salus esse non potest (quia *sine fide*, verâ utique & divinâ, *impossibile est placere Deo*.) Sed quælibet non est vera fides: cum verum vero, vera proinde fides veræ fidei nequeat contradicere. Catholica verò fides contradicit Lutheranae, Calvinianæ, &c. Lutherana etiam Calvinianæ, Calviniana Lutheranae contradicit. Et sic de aliis.

299 5.º. In hæreticis, aliisque infidelibus non est fides supernaturalis & divina, sed naturalis & humana dumtaxat (quæ ad salutem non sufficit, Apostolo testante, quod non sumus idonei cogitare aliquid salutare ex nobis quasi ex nobis, &c.) neque enim verè captivant intellectum suum in obsequium primæ Veritatis, recognoscentes eam nec falli, nec fallere posse. Si enim verè hoc facerent, intellectum suum illi captivarent in omnibus quæ revelavit. Cum æquè sit prima Veritas falli & fallere nescia in uno, quam in altero, & si in uno fallat, non sit

prima Veritas. Cui proinde non credunt, in iis quæ credunt, sed humanæ persuasioni. Qui enim primæ Veritati discredidit in uno, non credit in ullo; sed contra eam peccans in uno, *factus est omnium reus*. Jacobi 2.

Vana proinde est cavillatio, quæ hæretici dicunt, religiones Catholicam, Lutheranam, Calvinianam, &c. sibi invicem non contradicere in substantialibus (quæ sola salutem impediunt) sed in accidentalibus dumtaxat. Quia (præterquam quod id falsum sit) veræ & Catholicæ fidei contradicens, sive in substantialibus, sive in accidentalibus, primæ Veritati revelanti contradicit, saltemque virtualiter dicit, in iis eam revelasse falsum. Quod si verum est, certè non est prima Veritas, nec Deus. Quod quicumque seu formaliter, seu virtualiter asserit, certum est, quod salvari non possit.

Dixi cavillationem illam hæreticorum falsam esse: si enim fides Catholica, Lutheranam, Calvinianam, &c. sibi invicem non contradicant in substantialibus, & salutem impediuntibus, cur Lutherani, Calvinistæ, &c. à Catholicis recesserunt: cur eos pro membris abscissis, & à corpore Christi separatis, imò & pro idololatriis habent? Anfortè idololatriis substantialiter non contradicunt? Et quomodo religiones illæ sibi invicem non contradicunt in substantialibus, quæ sibi invicem contradicunt in doctrina de Sacramentis, deque mediis ad salutem necessariis? Et quæ (amabo!) ratione probare possunt, ista non esse substantialia? An quia solum articuli in Symbolo Apostolorum contenti substantiales sunt? Si sic: ergo, salvâ salute, liberum est negare assensum innumeris fidei articulis, non contentis in Symbolo, contentis tamen in sacra Scriptura, v. g. quod prohibendæ non sint nuptiæ. Quod si verum est, ut quid ergo Scriptura adeò reprehendit prohibentes nubere, ut de iis dicat, quod doctrinam sequantur daemoniorum, 1.º Timoth. 4. Ut quid Apostolus Paulus ad Galatas 1. loquens de legalibus, in Symbolo non contentis: *Ei si* (inquit) *Angelus de celo evangelizaverit vobis, præterquam quod accepistis, anathema sit*. Et rursum: *Ego Paulus dico vobis, quoniam si circumcidamini, Christus vobis non proderit*. Ut quid sancti Martyres maluerunt millies mori, quam vel unum fidei articulum, licet in Symbolo illo non contentum, negare?

Enimverò non magis licet, vel unum fidei articulum in Scriptura contentum, salvâ salute, negare, sub prætextu quod substantialis non sit, quam contra vel unum Decalogi præceptum, salvâ salute, agere, sub simili prætextu, quod substantialis non sit. Cum non sit major ratio negandi, quod fides omnium fidei articulorum in Scriptura contentorum, substantialis sit (id est ad salutem necessaria) quam negandi, quod ob-

servantia omnium Decalogi præceptorum substantialis sit, id est ad salutem necessaria. Hoc autem negari non potest. Quod enim de Decalogi præceptorum observantia Jacobus Apostolus dixit, fidei convenit: *Quicumque totam legem servaverit, offendet autem in uno, factus est omnium reus. Qui enim dixit non machaberis, dixit & non occides.* Hoc (inquam) de receptione articulorum fidei, ob eandem rationem, dicendum est: quicumque omnes fidei articulos receperit, offendet autem in uno, ipsi contradicendo, factus est omnium reus. Qui enim dixit, *Deum esse Unum & Trinum, Filium Dei incarnatum*, &c. dixit & *Caro mea verè est cibus*, & cætera quæ in sacris Litteris continentur.

303 His subverta manet doctrina Calvinistarum, art. 20. Confessionis suæ expressa, *solum utique fidem in Christum justificare.* Doctrina item Dailai, Molinei, & Mestrezati (qui Pseudosynodo Charentonensi anni 1631. præfedit) *ad salutem adipiscendam, Christi fidem, & quorundam articulorum fundamentalium, in Symbolo contentorum, sufficere.* Ex quo pseudoprincipio Calvinistar, in dicta Synodo, societatem cum Lutheranis Confessionis Augustanæ inierunt, declarantes eos ad Cœnam suam recipiendos, sine prævia Lutheranae professionis abjuracione, nec à corpore Christi abscissos esse, ex hoc quòd in Eucharistia realem præsentiam corporis Christi nobiscum confiteantur.

304 Quod si ita est, Calvinistas per salutem ipsorum rogo, & in visceribus Christi obtestor 1º. ut deponant tantisper præjudicia. Si enim nec à sua societate, nec à Christi corpore separatos habeant Augustanæ Confessionis Lutheranos, qui realem illam Christi præsentiam confitentur, Missam cum ceremoniis non multum dissimilibus à nostris celebrant, confessionem auricularem retinent, aras erigunt, lacras imagines exhibent, &c. Quid est quòd ista in Lutheranis dissimulant, in nobis anathematizant? Quid est quòd propterea à nobis recesserunt? An quia Christum in Eucharistia adoramus, non sic Lutherani? At Calvinus ipse in opusc. ad Wespalum, & contra Heshustum, fateatur, absurdum esse, Christum in Eucharistia realiter præsentem credere, & ibi eum non adorare.

305 2º. eosdem obtestor, ut non sint similes iis, qui oculos habent, & non vident, sed præ oculis habentes suum illud pseudoprincipium, *ad salutem utique sufficere fidem Christi, & quorundam articulorum fundamentalium Symboli*, videant ex eo manifestè consequi, à se negari non posse securitatem religionis nostræ: utpote cui fides illa non deest. Sine necessitate ergo ab ea recesserunt; sine necessitate dissensionibus, & schismatibus Christi Ecclesiam laetaverunt. Nec eos ad id Dei spiritus im-

pulit: quia non est Deus Author dissensionis, sed pacis.

3º. denique eosdem obtestor, ut confiderent, se non posse, nisi per summam imprudentiam, in religione sua persistere, sed ad nostram reverti debere, si salutem suam in tuto velint ponere. Neque enim negare possunt, in negotio salutis, negotiorum omnium momentosissimo, illam viam, de cuius securitate omnes conveniunt, præferendam ei, de cuius securitate non conveniunt omnes. Atqui de securitate viæ, seu religionis nostræ omnes conveniunt, tam nos scilicet, quàm Calvinistar Adversarii nostri, quibuscumque Protestantibus Angli ingenue agnoscunt, Ecclesiæ Romanæ sectatores in ea salvari posse. De securitate verò religionis Lutheranae, Calvinianæ, &c. non conveniunt omnes; sed eam ad certissimam perditionem ducere, tota Catholica religio, in eaque innumerabiles Viri doctissimi, pariterque sanctissimi; non solum contestantur, sed validissimis insuper probant argumentis. Igitur negare non possunt, Catholicam religionem Lutheranae, Calvinianæ, &c. præferendam.

CAPUT XXIII.

Extra Catholicam, seu Romanam Ecclesiam, non est salus.

PROBATUR, quia sola Ecclesia Catholica, seu Romana, est Ecclesia vera, uti demonstrabitur infra. Atqui extra veram Ecclesiam, sicut non est vera fides, sic non est vera salus, uti probat multipliciter D. Cyprianus lib. de unitate Ecclesiæ: *Quisquis (inquit) ab Ecclesia segregatus, ad altera jungitur, à promissis Ecclesiæ separatur. Nec perveniet ad Christi præmia, qui relinquit Ecclesiam Christi. Alienans est, profanus est, hostis est. Habere jam non potest Deum Patrem, qui Ecclesiam non habet matrem.*

Et probat 1º. quia qui societatem non habet cum Ecclesia, societatem non habet cum Christo; sed est adversarius ipsius, juxta illud Matth. 12. *Qui non est mecum, adversus me est; & qui non colligit mecum, dispergit.* Non regnabit autem cum Christo adversarius Christi.

Probat 2º. quia non salvatur, nisi qui Christum induit. Sed Christum non induit, qui Ecclesiam Christi scindit, seque ab ea dividit. Talis enim tunica Christi inconsutilem, & indivisibilem scindit, & se ab eadem dividit, pejor crucifixoribus Christi, qui dixerunt Joan. 19. *Non scindamus eam, sed sortiamur de illa cuius sit.* Ideo ergo possidere non potest indumentum Christi, qui scindit & dividit Ecclesiam Christi.

Probat 3º. quia qui non habent hic Christum Pastorem, non habebunt ipsum in altera vita Salvatorem. Sed qui sunt extra Ec-